

คำวินิจฉัยของ นายอุระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘๗/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ศาลจังหวัดราชบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด กับพวก รวม ๔ ราย) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๕๓/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐)

ข้อเท็จจริงได้ความว่า บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน เป็นนิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ทุกประเภทของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนที่ถูกระงับการดำเนินกิจการตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รวมตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นเพื่อนำบริหารและจำหน่ายจ่ายโอนต่อไปและประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่มีการค้างชำระดอกเบี้ยตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปของสถาบันการเงินอื่นที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทยเข้าถือหุ้นและมีอำนาจในการจัดการ และบริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด เป็นลูกค้านักของบริษัทเงินทุนคาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ทำสัญญากับบริษัทฯ ดังนี้ เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๓๘ สัญญากู้ยืมเงินวงเงินจำนวน ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ยินยอมเสียดอกเบี้ยขณะทำสัญญาในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี นับแต่วันที่ได้รับเงินกู้ยืมเป็นต้นไป หรือตามอัตราดอกเบี้ยใหม่ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นหรือต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้นี้ โดยบริษัทฯ ไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ในการทำสัญญาเงินกู้ฉบับดังกล่าว บริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด ได้รับเงินกู้จากบริษัทฯ ไปแล้ว จำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ได้มีการออกตัวสัญญาใช้เงินให้ไว้เป็นหลักฐานการรับเงิน จำนวน ๒ ฉบับ และได้ทำสัญญาขายลดเช็ควงเงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยสัญญาว่า เมื่อเช็คแต่ละฉบับที่นำมาขายลดถึงกำหนดชำระและได้มีการเรียกเก็บเงินจากธนาคารตามเช็คหรือนำฝากเข้าบัญชีเพื่อเรียกเก็บเงินตามวิธีการปฏิบัติงานของธนาคารพาณิชย์แล้ว ถูกธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน ทำให้บริษัทฯ ไม่ได้รับเงินตามจำนวนที่ส่งจ่ายในเช็ค

ไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน บริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด ยินยอมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายตามจำนวนเช็คที่ถูกปฏิเสธการจ่ายเงินพร้อมเสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๒ ต่อปี นับแต่วันที่เช็คถูกปฏิเสธการจ่ายเงินเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเงินเสร็จสิ้น ปรากฏว่า มีเช็คจำนวน ๑๐ ฉบับ เมื่อถึงกำหนดวันส่งจ่าย บริษัท ฯ ได้นำเข้าฝากในบัญชีเพื่อเรียกเก็บเงินตามวิธีการปฏิบัติงานของธนาคารพาณิชย์ แต่ถูกธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงินทุกฉบับ โดยให้เหตุผลว่า “โปรดติดต่อผู้ส่งจ่าย”

บริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ตามจำนวนเงินที่ได้รับไปจากบริษัท ฯ เพื่อเป็นหลักฐานการรับเงินและเป็นการสัญญาว่าจะชำระหนี้คืนให้แก่บริษัท ฯ ในวันที่ตั๋วสัญญาใช้เงินถึงกำหนดชำระ โดยยินยอมเสียดอกเบี้ยในอัตราที่ระบุในตั๋วสัญญาใช้เงินแก่บริษัท ฯ และหากดอกเบี้ยที่กำหนดมีการเปลี่ยนแปลงยินยอมให้บริษัท ฯ เปลี่ยนแปลงได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบ ทั้งนี้ จำเลยทั้งสี่ได้จดทะเบียนจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเพื่อประกันการชำระหนี้ โดยตกลงกับบริษัท ฯ ว่า หากบริษัท ฯ ขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองได้เงินไม่พอชำระหนี้ยอมใช้เงินส่วนที่ขาดจนครบ นอกจากนั้น นายมานพ ทักษิณะมณี นายไพโรจน์ ทักษิณะมณี และนายชัยวัฒน์ เชียงจิ่ง ยังเข้ามาเป็นผู้ค้ำประกันและร่วมรับผิดชอบกับบริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด ต่อบริษัท ฯ โดยรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม

นับแต่วันที่ได้ทำสัญญากู้เงิน สัญญาขายลดเช็ค และออกตั๋วสัญญาใช้เงิน และรับเงินไปจากบริษัท ฯ แล้ว บริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด ได้ชำระดอกเบี้ยและเงินต้นคืนบางส่วนแต่ไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลาในสัญญา เมื่อครบกำหนดชำระหนี้ดังกล่าวก็มีได้ชำระหนี้

ต่อมาวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง อาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ ได้มีคำสั่งให้บริษัทเงินทุนคาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ระงับการดำเนินกิจการ และให้องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) นำทรัพย์สินของบริษัท ฯ ออกขายแล้วดำเนินการชำระบัญชีของบริษัท ฯ ตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ และหลังจากนั้น วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๒ โจทก์ได้รับโอนทรัพย์สินของบริษัท ฯ มาเป็นของบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน ทำให้บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินได้รับมาซึ่งสิทธิเรียกร้องของบริษัท ฯ ที่มีต่อบุคคลทั้งสี่ โดยถือว่า บุคคลทั้งสี่รู้ถึงการโอนสิทธิเรียกร้องโดยไม่จำเป็นต้องบอกกล่าว ตามมาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐

หลังจากได้รับโอนทรัพย์สินดังกล่าวแล้ว บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินได้ติดต่อ ทวงถามบุคคลทั้งสี่หลายครั้ง แต่เพิกเฉย จึงได้มอบหมายให้ทนายความมีหนังสือทวงถามและแจ้งบังคับ จำนองไปยังบุคคลทั้งสี่เพื่อให้ชำระหนี้ เมื่อครบกำหนดให้ชำระหนี้ตามหนังสือทวงถามแล้ว บุคคลทั้งสี่ ก็มิได้ชำระหนี้

บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน จึงเป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด เป็นจำเลยที่ ๑ นายมานพ ทักษิณะมณี เป็นจำเลยที่ ๒ นายไพโรจน์ ทักษิณะมณี เป็นจำเลยที่ ๓ และนายชัยวัฒน์ เชียงจิ่ง เป็นจำเลยที่ ๔ ต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ในความผิดฐาน ผิดสัญญากู้เงิน ขายลดเช็ค ตั๋วสัญญาใช้เงิน บังคับจำนองและค้ำประกัน ขอให้ศาลพิจารณา พิพากษาและบังคับให้จำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์เป็นเงินจำนวน ๕๔,๑๕๓,๓๕๒.๓๕ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๕ ต่อปี จากต้นเงินจำนวน ๒๔,๕๕๓,๑๐๕.๑๖ บาท นับถัดจาก วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น หากจำเลยทั้งสี่ไม่ชำระเงินให้โจทก์หรือชำระไม่ครบ ให้ยึดทรัพย์จำนองพร้อมสิ่งปลูกสร้างบนที่ดิน รวมทั้งให้ยึดและหรืออายัดทรัพย์สินอื่น ๆ ของจำเลยทั้งสี่ ออกขายทอดตลาด เพื่อนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์จนครบถ้วน

จำเลยทั้งสี่ยื่นคำให้การต่อสู้คดีของโจทก์และต่อสู้ว่า เนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ทำให้ไม่มีการชำระหนี้ตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ เป็นเหตุให้จำเลยไม่ได้ตกเป็นผู้ผิดนัด และหลุดพ้นจากการชำระหนี้ มีความชอบธรรมที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญ และตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นอกจากนี้จำเลยยังได้แย้งว่าพระราชกำหนดบรรษัท บริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๖ จำเลยทั้งสี่ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดราชบุรี จำนวน ๒ คำร้อง คือ

คำร้องที่หนึ่ง ได้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ มีผลทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ หรือสิทธิเรียกร้องในคดีที่รัฐหรือ กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมด ต้องโอนเข้าบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยตามพระราชกำหนดฯ มาตรา ๓๐ ส่วนสินทรัพย์ ด้อยคุณภาพอื่น ๆ ที่รัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ไม่ได้ถือหุ้นเกิน ร้อยละ ๕๐ จะโอนเข้า บสท.

ได้ต้องมีคุณสมบัติตามพระราชกำหนด ฯ มาตรา ๓๑ หนี้ด้อยคุณภาพที่อยู่ในกลุ่มบริษัทเงินทุน ๕๖ แห่ง ที่ถูกปิดกิจการ ซึ่งรัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟู ฯ ถือหุ้นอยู่เกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมดก็อยู่ใน บังคับของมาตรา ๓๐ ตลอดไป แต่หนี้ด้อยคุณภาพที่มีสถานภาพเช่นเดียวกับหนี้ด้อยคุณภาพที่ถูกโอน สิทธิเรียกร้องไปยังกองทุนต่างชาติ ในราคาร้อยละ ๒๐ ของต้นเงิน ตามพระราชกำหนดการปฏิรูป ระบบสถาบันการเงิน ฯ มีผลทำให้ลูกหนี้เสียสิทธิเข้า บสท. เป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และมีผลทำให้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ซึ่งเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน และรับรองสิทธิส่วนบุคคลให้มีความเท่าเทียมกันในทางกฎหมาย ไม่สามารถบังคับใช้ได้ ดังนั้น หนี้ด้อยคุณภาพในคดีนี้และหนี้อื่น ๆ ทั้งประเทศต้องโอนเข้า บสท. ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ

มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ออกหรือยกเว้นรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิบุคคลตามกฎหมาย และขัดต่อสิทธิ ขั้นพื้นฐานที่บุคคลได้รับเท่าเทียมกันในทางกฎหมายจะเลือกปฏิบัติมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ดังนั้น มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ อันเป็นหลักมนุษยธรรม และเป็นหลักสากลที่รองรับสิทธิบุคคล ต้องด้วยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ไม่มีผลบังคับใช้ได้ จึงขอให้ศาลส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ท้ายคำร้องสรุปอีกว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ มาตรา ๓๐ วรรคแรก ให้ความคุ้มครองแก่ลูกหนี้ด้อยคุณภาพของสถาบันการเงินของรัฐ โดยจะเป็นหนี้ที่มีหลักทรัพย์ ค้ำประกัน จะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล และจะมีหนี้ร่วมกันในแต่ละสถาบันการเงินเกินห้าล้านบาท หรือไม่ก็ได้ แต่มาตรา ๓๑ กลับให้ดุลยพินิจแก่ บสท. ว่า จะให้ความคุ้มครองลูกหนี้ของสถาบันการเงิน ของเอกชนหรือไม่ อย่างไรก็ได้ หาก บสท. จะให้ความคุ้มครองลูกหนี้ด้อยคุณภาพของสถาบัน การเงินเอกชน ก็คุ้มครองเฉพาะที่มีหลักประกัน ที่เป็นนิติบุคคล และหนี้ที่มีมูลค่าทางบัญชีเกินห้าล้านบาท เท่านั้น หนี้ที่ไม่มีหลักประกัน หนี้ที่เป็นของบุคคลธรรมดาและหนี้ที่มีมูลค่าทางบัญชีต่ำกว่าห้าล้านบาท ไม่คุ้มครอง ทำให้ประชาชนที่เป็นลูกหนี้ของรัฐและสถาบันการเงินเอกชนได้รับสิทธิที่จะได้รับความ

คุ้มครองตามกฎหมายไม่เท่าเทียมกัน เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม กรณีเป็นลูกหนี้ของสถาบันการเงินของรัฐหรือเป็นลูกหนี้ของสถาบันการเงินเอกชน เมื่อพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ จัดต่อหลักการใหญ่แห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ จึงไม่สามารถใช้บังคับได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

คำร้องที่สอง ได้แย้งว่า หนี้ในคดีนี้เกิดขึ้นครั้งแรก ก่อนปี ๒๕๔๐ และภายหลังก่อนหนี้ขึ้นแล้ว ได้มีพฤติการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัย ทำให้จำเลยกลายเป็นพันวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ รัฐบาลเรียกว่าเป็นวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยปัญหาไว้แล้ว วิกฤตเศรษฐกิจดังกล่าว ได้เป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไป ส่งผลกระทบทำให้เจ้าหนี้ คือธนาคารและสถาบันการเงินต่างๆ สุดวิสัยที่จะเพิ่มทุนได้ต้องถูกถอนใบอนุญาตและถูกปิดกิจการไปเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบทำให้ทรัพย์สินมีราคาตกต่ำลงกว่ามูลค่าที่แท้จริงร้อยละ ๖๐ ถึง ๗๐ ส่งผลกระทบต่อค่าเงินบาทซึ่งเปลี่ยนแปลงไปจากอัตรา ๒๕ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ เป็น ๔๐ กว่าบาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้กลายเป็นบุคคลสุดวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ ทำให้จำเลยได้รับความคุ้มครองสิทธิไม่ตกเป็นผู้ผิดนัด และให้พักหนี้ชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ และมีสิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราวจนกว่าวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจหรือพฤติการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัยจบสิ้น หรือจนกว่าค่าเงินบาทกลับมาอยู่ที่เดิม (จำนวน ๒๕ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ) ประกอบกับสิทธิที่จะถือว่าจำเลยมิได้ผิดนัดชำระหนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ มีสิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราวโดยถือว่าหลุดพ้นจากการชำระหนี้ชั่วคราว ตามมาตรา ๒๑๕ ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมที่มีได้ละเมิดสิทธิของโจทก์ เพราะบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ได้รับรองไว้

ดังนั้น การที่โจทก์ฟ้องจำเลยให้ชำระหนี้ โดยอาศัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ซึ่งเป็นการใช้สิทธิที่จัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และตกเป็นโมฆะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาดังกล่าว

ศาลจังหวัดราชบุรี พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่คู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นของจำเลยทั้งสี่ไปยังสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อดำเนินการส่งไปตามทางการ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำร้องที่เป็นความเห็นของจำเลยทั้งสี่ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยขอให้พิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

๑. พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ตามปัญหาข้อแรกที่ว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่ นั้น

พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว ตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๘๖/๒๕๔๗ ว่า เนื่องจากในปี ๒๕๔๐ ประเทศประสบภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจและการเงิน รัฐได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพื่อให้เศรษฐกิจกลับสู่ภาวะปกติ แต่ปัญหาก็ยังไม่หมดไป รัฐบาลจึงได้ตราพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา โดยให้จัดตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์ การแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้วยคุณภาพนั้นมีความมุ่งหมายที่แก้ไขสถาบันการเงินหรือบริษัทสินทรัพย์ของรัฐเป็นหลัก ไม่ได้มุ่งหมายที่จะแก้ปัญหาสถาบันการเงินที่เป็นของเอกชนเป็นสำคัญ ที่เป็นเช่นนี้ เพราะรัฐไม่ต้องการไปก้าวก่ายสิทธิของเอกชน การที่เข้าไปดำเนินการเกี่ยวกับสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินเอกชนต้องอาศัยความยินยอม ประกอบกับได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับสินทรัพย์ด้วยคุณภาพอยู่ก่อนแล้ว แต่หากกรณีเป็นไปตามเงื่อนไข พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ (๑) (๒) (๓) และ (๔) บสท. ก็สามารถรับโอนสินทรัพย์ที่จักเป็นสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินของเอกชนมาบริหารจัดการได้ พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย

พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ได้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม แต่อย่างใด พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ (๑)(๒)(๓) และ (๔) จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ไม่จำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อนี้ซ้ำอีก

คงมีปัญหาดังกล่าวต้องพิจารณาวินิจฉัยตามข้อ ๒ ที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ บัญญัติว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ บัญญัติว่า “เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่ง หรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาลบุคคลนั้นชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและประมวลกฎหมายนี้”

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ บัญญัติว่า “ด้วยอำนาจแห่งมูลหนี้ เจ้าหนี้ย่อมมีสิทธิจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระได้ อนึ่ง การชำระหนี้ด้วยตนเองอันใดอันหนึ่งก็ย่อมมีได้”

มาตรา ๒๐๔ บัญญัติว่า “ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว และภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้ยังไม่ชำระหนี้ไซ้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัด เพราะเขาเตือนแล้ว

ถ้าได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนดไซ้ร้ ท่านว่าลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดโดยมีพักต้องเตือนเลย วิธีเดียวกันนี้ท่านให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนการชำระหนี้ ซึ่งได้กำหนดเวลาลงไว้ อาจคำนวณนับได้โดยปฏิทินนับแต่วันที่ได้ออกกล่าว”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ เป็นบทบัญญัติทั่วไปว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจอธิปไตยทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ไม่ได้เป็นบทบัญญัติที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ จะขัดหรือแย้งได้ จึงไม่พิจารณาวินิจฉัย

ในส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ พิจารณาแล้ว เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดวิธีการที่จะดำเนินคดีในศาล เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นหรือบุคคลใดมีความจำเป็นจะต้องใช้สิทธิในทางศาลก็มีสิทธินำคดีขึ้นสู่ศาลได้ เป็นกฎหมายในส่วนวิธีสบัญญัติสำหรับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้เมื่อมีมูลหนี้ต่อกันคู่กรณีจะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีที่มีต่อกัน โดยเจ้าหนี้ย่อมมีสิทธิให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ มาตรา ๒๐๔ เป็นเรื่องเกี่ยวกับกำหนดเวลาชำระหนี้โดยกำหนดว่า ลูกหนี้จะต้องชำระหนี้เมื่อใด เป็นกฎหมายในส่วนสารบัญญัติ บทบัญญัติของกฎหมายทั้งสามมาตราดังกล่าวใช้บังคับกับบุคคลทุกคนที่นำคดีขึ้นสู่ศาลและก่อนคดีสัมพันธต่อกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะหนี้โดยเสมอกันและบุคคลดังกล่าวย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันในฐานะเจ้าหนี้และลูกหนี้ ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล หรือฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม แต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ